

**[Vivike.]**

har vi altså haft råd til. Vi burde ikke have gjort det, det er en anden sag, men det kommer ikke vandløbsloven ved. Det er penge, der kan klares, og det er ikke så voldsom mange midler. Vi ved udmærket godt, at vi får ikke lavet de rensningsanlæg i løbet af hverken et halvt eller et helt år, for det har vi simpelt hen ikke arbejdskraft og ikke teknikere til, og vi må indstille os på, siger hr. Chr. Thomsen, at der vil gå et åremål, inden vi rigtig kommer i gang. Ja, men vi må da også indstille os på at gøre det åremål så kort som overhovedet muligt og derfor handle, hvor der kan handles, uanset forskning o. lign. For jeg ved godt, at på mange områder skal der forskes, men der er også nogle steder, hvor vi ved det er galt. Vi må da vide, at det er galt at lukke møddingsvand ud i vore vandløb. Når vi ved, at på en strækning af 10 km i en å fandt man 85.000 døde ål, der var dræbt af møddingsvand. Vi behøver ikke at forske ret meget for at finde ud af, at sådan noget må standses, og det er altså en af de ændringer, socialistisk folkeparti har foreslået. Vi må da også vide, at afløb fra stalde fortrinsvis er ajle, der kommer fra kærne, og at ajle er meget skadeligt for vandløbene og stærkt forurenende.

Jeg skal ikke omtale alle de foreslåede ændringer, for de blev som nævnt drøftet her i sidste samling, men sådan noget som grøde, altså alt det grønne, man skærer af i vandløbene, der får lov at ligge og drive, er stærkt forurenende i sin forrådnelsesproces, og det at holde vandløbene ved lige og tage grøden op giver en udgiftsforøgelse på 10 pct. Det er de erfaringer, vi har fra det gamle Hjørring amt, hvor man altså gjorde og forhåbentlig fortsat gør det. Det er ikke mange penge i forhold til den skade, grøden gør.

Men det, jeg gerne vil sige lidt om, er finansieringen, og her er den ændring, vi foreslår, lidt stærkere i det, idet vi siger, at staten bør betale rensningsanlæggene både for kommunerne og for industrierne. Det står i bemærkningerne og er sagt i fremsættelsen, at det kniber for mange kommuner at skaffe pengene, og det kniber også for industrierne at skaffe pengene, og når vi foreslår det, er det ikke for at støtte kapitalisterne, som fru Hanne Reintoft siger. For-

mentlig har hun den opfattelse, at de ikke lægger udgifterne på produktionen, men det gør de nu engang; vi kommer til at betale forureningsbekæmpelsen på den ene eller den anden måde, og det kan i og for sig være ligegyldigt, om vi betaler over skatterne eller over forbruget; men det må da være en fordel at betale over statsskatten, fordi den i modsætning til kommuneskatten f. eks. er progressiv.

Men vi stiller forslaget for at komme i gang, for at man ikke kan sige: vi har ikke pengene, vi kan ikke skaffe pengene; vi gør det for at komme i gang med det med en stærkere fart end i øjeblikket. Så kan man sige, det er uretfærdigt over for de kommuner, der har gjort noget, og jeg kan godt se, at det er det, men det er næsten lige meget, hvilken lov vi laver: vi vil altid komme til at begå en vis forskelsbehandling. Der er nogle kommuner, der har lavet mekanisk-biologiske anlæg. Vi har kun én kommune, der har lavet et tretrinsanlæg, det er Ry kommune i Jylland, men det, der er brug for, er tretrinsanlæg, og for de kommuner — det være sig i Viborg eller Skive — som har lavet tottrinsanlæg; må vi betale et tretrinsanlæg.

Jeg har også mødt den påstand, at København, som jo ingen rensningsanlæg har, men lader alt sit møg løbe ud i Øresund, skulle have det gratis. Nej, vist skal København ej, for København er ikke underkastet vandløbsloven og har ikke ønsket at være det.

Men det er som sagt for at komme i gang med det, at vi mener, finansieringen må ske over staten. Vi er bange for, at vi kommer for sent i gang, og jo længere vi venter med at bekæmpe forureningen, jo dyrere bliver det. Derfor mener vi altså vort forslag alvorligt.

**Landbrugsministeren (Peter Larsen):** Jeg vil gerne sige til hr. Vivike, at jeg synes, det var en noget søgt begrundelse, der nu kom frem som forsvaret for lovforslagets fremsættelse. Jeg vil ikke afvise, at der er mange, der ved mere om forurening nu end for 10-11 måneder siden, men det eksempel, der henvises til, vil jeg tvivle på er af så ny dato, at det først er dukket op de seneste måneder. Jeg erindrer fra behandlingen sidst af vandløbsloven, hvor mange problemer man dér